

Boekbesprekingen.

Dr. F.C. van Heurn. Over fossiele schelpen van het Nederlandsche strand en hare verwantschap met fossielen uit de tertiaire lagen van België en Engeland. Wageningsche Boek- en Handelsdrukkerij N.V., Bergstraat 32. Oct. 1936. Prijs f 1.25.

Dit boekje is een belangrijke aanwinst voor de literatuur over de fossiele mariene mollusken. Er zijn reeds eenige publicaties over dit onderwerp, doch de meeste ervan zijn aan de liefhebbers, die gaarne hun vondsten willen determineeren of niet bekend, of zij geven weinig afbeeldingen. Dr. v. Heurn heeft in een kort bestek een duidelijke uiteenzetting gegeven van de ouderdom der fossiele schelpen van het Zeeuwsche strand, terwijl hij verder een aantal soorten, die in Walcheren gevonden kunnen worden, beschrijft. Deze beschrijvingen worden toegelicht door 14 platen, waarop de vormen door uitstekende foto's zijn afgebeeld. Deze foto's zijn zoo bijzonder goed geslaagd, dat het mogelijk is, om vondsten aan de hand ervan te determineeren. Te betreuren is, dat bij plaat VII fig. 4, 4a en 4b de naam is weggevallen. Met enkele determinaties kan ik het niet eens zijn.

Het boekje zal zeker in een behoefte voorzien.

Koumans.

Tera van Benthem Jutting en Dr. H. Engel. Fauna van Nederland afl. VIII Mollusca Gastropoda Opisthobranchia, Amphineura et Scaphopoda. A.W. Sijthoff's Uitgevers Mij. N.V. Leiden 1936. Prijs voor inteekenaars f 2.28.

Reeds lang werd uitgezien naar het verschijnen van de 2e aflevering over de mollusken in deze serie. Na het verschijnen van de 1e aflevering in 1933 werd gehoopt op een spoedige completeering van de serie.

De duidelijke en eenvoudige determinatie tabellen maken het voor den niet zeer ingewijde mogelijk om de vondsten op naam te brengen. De beschrijvingen zijn duidelijk en overzichtelijk en de afbeeldingen zijn goed uitgevoerd. De biologische bijzonderheden zullen zeker door de meeste gebruikers gewaardeerd worden. Tenslotte geeft de uitvoerige literatuurlijst de gelegenheid om eventueel meerdere gegevens te verkrijgen. Het eenige bezwaar, dat kan worden aangevoerd, is, dat de prijs voor de serie afleveringen van de mollusken voor verschillende molluskenliefhebbers wat hoog zal worden, doch dit kan geen verwijt zijn aan de auteurs, Nederlandsche boeken moeten door de vrij kleine oplage meestal hoog in prijs zijn.

Koumans.

W.E. Ankel. Prosobranchia. Die Tierwelt der Nord- und Ostsee Lief. XXIX Leipzig. Akademische Verlagsgesellschaft 1936.

Na een algemeene inleiding volgt in dit boek een determinatie tabel voor de families en vervolgens een voor de genera. Slechts in enkele gevallen is binnen het genus een soortstabel ingevoegd, terwijl de soortsbeschrijving zich beperkt tot de opgave van de grootte van de schelp. Hierdoor is het, ondanks dat er talrijke, wel zeer eenvoudige, maar toch goed karakterizeerende afbeeldingen zijn opgenomen, slechts mogelijk om bij determinatie tot het genus te komen. Voor de meeste soortsdeterminaties zal men dus andere literatuur moeten gebruiken. Toch geeft de aflevering zeer belangrijke gegevens omtrent literatuur, verspreiding en biologische bijzonderheden der Prosobranchia. Vooral de biologie neemt een groote plaats in. De inleiding omvat ruim 20 pagina's, de systematiek (determinatie tabellen ingebrepen) 42, terwijl de biologie 163 pagina's beslaat. Dat bij deze wel eenigszins merkwaardige verhouding de biologie zeer uitgebreid behandeld is, zal wel geen betoog behoeven. Het deel biedt dan ook een schat van hoogst interessante gegevens voor hen, die zich meer algemeen voor mollusken interesseeren. Als aanvulling op andere, meer systematische literatuur is de aflevering van zeer groote waarde; wil men echter een boek om uitsluitend mee te determineeren, dan zal het niet voldoen.

Koumans.

Van de leestafel:

Mej. A. Pannekoek: Beiträge zur Kenntnis der Altmiozänen Molluskenfauna von Rembang (Java). Proefschrift 1936 Amsterdam.

Mej. T. v. Benthem Jutting: Boormosselen in een Mammoutslagland. De Levende Natuur, XLI, afl. 1. 1936, p. 32.

- C.O. v. Regteren Altena: Aanteekeningen over jeugdvormen van Nederlandse schelpen II. De ontwikkeling van de schelp van *Petricola pholadiformis* Lam. De Levende Natuur, XLI, afl. 4, 1936, p. 113-114.
- C. Brakman: *Cardium edule* L. var. *Lamarcki* Reeve. *Basteria* vol. I, No.3, 1936, p. 39-42.
- J.B. Henrard: Vondsten aan onze kust van schelpen uit het geslacht *Dosinia*. id. p. 45-51.
- Dr. J.Th. Henrard en Dr. F.P. Koumans: On the occurrence of the *Helicigona lapicida* (L.) in the Netherlands. id. p. 52-54.
- H. Hoffmann: Nachruf für Prof.Dr. Georg Grimpe. *Archiv f. Molluskenkunde*, vol. 68, 1936, Heft 4-5, p. 137-142.
- V. Franz: *Viviparus menzelii* Franz, die diluviale Paludine von Phöben bei Potsdam. id. p. 142-167.
- S. Jaeckel II: Zur Oekologie der Schnecken des Darsses. id. p. 167-193.
- W. Wächtler: Die Schneckenfauna des aluvialen Kalktufflagers in Siegelbach bei Arnstadt in Thüringen. id. p. 193-199.
- M. Szabó: Todesursachen und pathologische Erscheinungen bei Pulmonaten IV. id. p. 199-204.
- F. Rohrbach: Eine interessante Molluskenfauna aus der Umgebung von Frankfurt am Main. id. p. 205-211.
- F. Haas: Kurze Bemerkungen VIII. id. p. 214-216.
- E. Ashby Review of a monograph of the Australian Loricates. *Proc. Malacol. Soc. London*, XXII, Part I, 1936, p. 7.
- H.C. Fulton: Molluscan Notes VI. id. 7-9.
- H.C. Fulton: Descriptions of five new species and varieties. id. p.9-10.
- A.J. Peile: The radula of *Macrochlamys glauca* (Pfeiffer). id. p. 11-12.
- G.C. Spence: Two new *Urocoptis* from Cuba. id. p. 13-14.
- J.R. le B. Tomlin: Book notes. I. Gredler. id. p. 15-16.
- R. Winckworth: Marine Mollusca from South India and Ceylon IV-X. id. p. 16-23.
- A. Wrigley: An "Aenigma" of the London Clay. id. p. 23-26.
- J.R. le B. Tomlin and R. Winckworth: An index to the species of mollusca in the Beschreibung of H.F. Linck. id. p. 27-48.
- K. Zimmermann: *Acanthinula lamellata* Jeffr. in Mecklenburg. 1929.
id. Wasseraufnahmefähigkeit von ausgetrockneten *Eobania vermiculata*. 1931.

Opgenomen in de bibliotheek:

Proefschrift van Mej. A. Pannekoek, *Archiv f. Molluskenkunde* vol. 68, 1936, Heft 4-5, Beiträge zur naturkundlichen Forschung in Südwestdeutschland Band I. Heft I, 1936, *Senckenbergiana* Band 18, Nummer 1/2, 1936, *Proc. Malacological Society of London* vol. XXII Part I, 1936, *Basteria* vol. 1 no. 3, 1936, 2 separaten van K. Zimmermann.

Vraag en Aanbod:

Aangeboden: collectie zoetwatermossels: 110 ex. van *Unio* soorten (w.o. *U. batavus* van sec. vindplaats), 120 ex. van *Anodonta* soorten (w.o. 1 ex. *Anodonta complanata*). Sterk varieerend materiaal van verschillende vindplaatsen.
Waarvoor teruggevraagd: mariene soorten (niet tropisch), eventueel een contant bedrag. A.W. Lacourt, Merelstraat 33, Leiden.